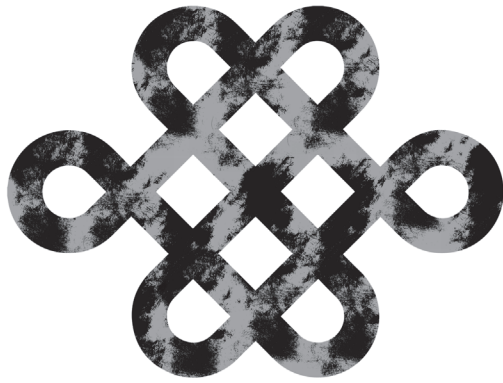

SÁRI LÁSZLÓ
(Su-la-ce)

LIN-CSI
APÁT

MINDEN SZAVA

EURÓPA
KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, 2017

Lin-csi apát kolostorába egy nap vendég érkezett. A közeli kolostor előljáróját olyannyira érdekelték az apát reggeli beszélgetései, hogy egyszerű szerzetesként gyakorta látogatta Lin-csi kolostorának keleti csarnokát.

– Mester! Árudd el nekem, mi Buddha tanításának lényege – tette fel a vendég aznap reggel az óvatlan kérdést, miután addig tiszteletudóan hallgatott. A szerzetesek elhűltek ekkora otrombaság hallatán. Lin-csi udvariasan elengedte a füle mellett a kérdést. De Ting apát, így hívták a szomszédos előljárót, nem nyughatott.

– Mester! Mi Buddha tanításának a lényege? – kérdezte ismét. Mire Lin-csi odasétált Tinghez, galléron ragadta, lekevert neki egy nagy pofont, majd ellökte magától. Ting először megtántorodott, aztán csak állt döbbenetben, mintha még várna valamire. Ekkor Lin-csi rákiáltott.

– Ting apát! Miért nem köszönöd meg válaszomat mély meghajlással? – Ting erre készségesen meghajolt, és *valóban* őszinte hálát érzett a szívében.

– Tudod-e már, Ting apát, hogy mi Buddha tanításának lényege? – kérdezte ekkor Lin-csi. – Tudom – vágta rá Ting, aki addigra megvilágosodott a mester pofonjától.

– Hívek! – fordult most szerzeteseihez a mester. – Sajnálom, ami Ting apáttal történt. De előljárók se lehetnek kivételek. Iránta érzett szeretetemtől hajtva még elmékedzőszámolyomat is fejéhez vágtam volna, csak hogy megvilágosodjon. Ám erre már nem volt szükség. Ha műveltebb szerzetessel van dolgunk, általában elég egy pofon. Elméjében fényt gyújt, s nem keresgéli többé a nem létező könnyebbik utat. Mely nem maga a Tanítás, csak annak lényege. Nincs könnyebbik út, nincs rövidebb út, nincsenek fontos és kevésbé fontos részletek. Az *egész* megértése a cél, hogy aztán az egészet végre elfeledd. Ez az Út. És ez se rövidebb, se hosszabb nem lehet – szólt Lin-csi mester, majd Ting apát felé meghajolva, magukra hagyta szerzeteseit, kolostorában, a Huo-to folyó partján.

Lin-csi apát kolostorában, a Huo-to folyó partján, egy nap szomorú dolog történt. Örökre elhagyta társait a bölcs, öreg szerzetes, név szerint Ho-jang. Ho-jang szerzetest nagyra tartotta az apát, megosztotta vele a kolostor irányítását, és csaknem minden gondolatát. Épp a temetés előkészületei folytak, amikor az egyik tanítvány odament a koporsóhoz, rátette a kezét, és így szólt Lin-csihez.

– Mester! Mondd meg nekem, kérlek! Ez itt most *élet* vagy *halál*?

– Nem akarom neked megmondani, hogy ez itt most élet vagy halál – felelt egykedvűen Lin-csi apát. – Miért nem mondd meg? – kérdezte a szerzetes. – Nem akarom megmondani, és kész – makacskodott a mester. Ekkor a tanítvány az egyik idősebb szerzeteshez fordult, őt kérlelte.

– Kérlek, öreg, légy jó hozzám, és mondd meg nekem, mi ez itt? Élet vagy halál? – Én sem mondhatom meg neked, hogy ez itt élet vagy halál – felelt az öreg, s némán, elfogódottan állt Lin-csi mellett a koporsónál.

– Miért nem mondjátok meg?

– Nem mondhatjuk meg neked – szólt most Lin-csi. – Egyáltalán, minek kell ezt ennyire tudnod?

– Ha ez halál, akkor felkutatom a halott szellemi maradványait. Összegyűjtöm, és őrzöm szellemének cserepeit, nehogy vele temessétek.

– *Apró fehér hullámok mossák az eget,
Csendes szellő fújja szét a lágú felhőket*

– szólt erre az öreg szerzetes, talán Ho-jang emlékét idézve. Majd Lin-csi folytatta.

– *A szél messziről messzi ér, majd visszatér.
Bezárul az ég, megnyílik a messzeség.*

Azután hozzátette:

– Halottaink szellemi maradványait nem kell felkutatnod, fiam. Nem kell cserepeket gyűjtögetned és őrizgetned. Halottaink szellemi maradványai más alakban köztünk vannak. Fújják szét a felhőket, mossák az eget. Nyitják-csukják a messzeséget. Velük lélegzel, röptetik a lelked. S épp ez lesz majd egyszer teveled. Mert a te szellemi létezésed sem oly rövid, mint az életed. Ezért nem válaszolhattunk a kérdésedre: mi ez itt, élet vagy halál? – szólt Lin-csi apát, s intett szerzete-seinek, kezdjék el a szertartást.

Lin-csi apát kolostorában egy reggel ezzel a kérdéssel fordultak a szerzetesek az apához.

– Mester! Hol a hideg jön ránk, hol a meleg. Valami mindig gyötri szegény testünket. Hogyan tudnánk ezt elkerülni?

– Olyan helyre menjete, szerzetesek, ahol nincs se hideg, se meleg! – válaszolta Lin-csi, s úgy gondolta, eligazította a híveket.

– Hol van olyan hely, Mester? – faggatta azonban Lin-csit az egyik tanítvány.

– Tudnotok kell, szerzetesek, hogy a test kívánságainak egyetlen hely sem felel meg. Így aztán olyan helyet, mely kényes testeteknek se hideg, se meleg, ne is keressetek. De ha éppen nem fáztok, és nincs is melegetek, lesz majd más panasz a rigolyás testeteknek. Éhes lesz vagy fáradt, de meg is betegedhet. Ha nem kényeztetitek eleget, bosszút áll a test. Ha jót akarsz, vedd alá magad kényének-kedvének: etesd, itasd, fürdesd, kenegesd, hogy a szeszélyes szarzsák ki ne lökjön veled. Vagy ezt teszed, vagy kínok közt töltöd az életed. Tudjátok meg, szerzetesek: utálatos, ronda állat a test! – kelt ki magából Lin-csi apát, rühellte a hús zsarnokságát. Azt akarta, hogy hívei tudják: a test rabság, örökös szolgaság.

– Mondd, Mester! Akkor hát nincs semmi megoldás? – firtatta a kérdést az egyik szerzetes tovább.

– De van. Ha megszabadulsz tőle, többé nem kínozhatsz már. Se fagy, se forróság, se fájdalom, se vágy. Erre van kitalálva a buddhaság – felelte az apát. De figyelmeztetőleg még hozzátette: – Ám addig is, szerzetesek, vigyázzátok jól ócska testetek! Nélküle fényességes lelke-tek csak szúrágta szél, lyukas felleg. Olykor majd imádkozom a Magasztos Buddhához értetek. „Kérlek, kedvezz nekünk, gyenge edényeknek, kik társai vagyunk a nyárleveleknek” – fejezte be reggeli beszélgetését örökös rabszolgaságunkról Lin-csi apát, kolostorában, a Huo-to folyó partján.

9

Lin-csi apát kolostorába egy nap vendég érkezett. Az egyik közeli kolostor előjárója nem kedvelte Lin-csi iskoláját, de kíváncsi volt rá. Nagy vitatkozó hírében állt, élvezte a botrányt. A szerzetesek izgatottan figyelték, kihúzza-e Lin-csi a méregfogát.

– Szeretnék feltenni egy kérdést. Lehet, apát? – kezdte a beszélgetést szinte fenyegetően a vendég.

– Belevágni a húsba, hogy sebet ejtsünk, azt lehet? – kérdezett vissza Lin-csi. Mire a leleplezett vendég máris elcsendesedett. Nagyot sóhajtván így szólt:

*– Tenger tükrén ragyog a hold, árnyék sehol.
A víz mélyén halraj bolyong s homály honol.*

Mire Lin-csi:

*– Most, hogy feljött a hold, eloszlott minden árny,
A halraj sem bolyong, tisztán lát célt s irányt.*

*– Ó, bár világot gyújtana ékes szavad!
Mondj most más rigmust, mit szült a pillanat!*

– fordult most már tisztelettel Lin-csi felé a látogató, kinek látnia kellett, hogy az apát érti a költészetet. Mondott is rigmust: újat s velőst.

*– Kardod kóbor lovag láttán húzd elő,
Versed akkor, ha költő, ki szembejő*

– szólt derűsen Lin-csi, s ezzel végképp levette a lábáról a vendéget. Ő is elmosolyodott, megadta magát. Mert épp ezt gondolta ő is: nem kóbor lovagok ők, útonálló haramiák, hanem sokkal inkább tudós költők, akik megbecsülik magukat és egymást. A rigmust húzták elő, szellemüket megcsillantották, elkerülték a méltatlan hitvitát.

A szerzeteseknek nagy kő gördült le a szívükről. Hogy a mesterek miről is beszélgettek, nem értették ugyan egészen pontosan, ám hogy szépen szólították egymást, azt az írástudó tanítványok följegyezték. Nem tehettek volna többet értünk a jámbor szerzetesek Lin-csi kolostorában, a Huo-to folyó partján.